

XDP1918-yil
21-iyundan chiqqan
boshlagan№15, 2023-yil
26-aprel,
chorshanba (32.761)

O'zbekiston OVOZI

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

Barchaga g'amxo'rlik – davlatning burchi

САНОАТ КООПЕРАЦИЯСИНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ МУҲИМЛИГИ ТАЪКИДЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 25 апрель куни шу кунларда Тошкент шаҳрида ўтаётган "Иннопром. Марказий Осиё" халқаро саноат кўргазмасида Россия делегациясига бошчилик қилаётган Россия Федерацияси Ҳукумати Раисининг ўринбосари, саноат ва савдо вазири Денис Мантуровни қабул қилди.

Учрашувда икки томонлама иқтисодий ҳамкорлик кун тартибидаги долзарб масалалар муҳокама қилинди.

Давлатимиз раҳбари 35 мамлакат бизнесининг 5 минг нафардан зиёд вакиллари иштирокидаги "Иннопром" форуми муваффақиятли ташкил этилгани ва ўтказилаётганини мамнуният билан қайд этди.

Товар айирбошлаш суръатини сақлаш ва иқтисодиётнинг устувор тармоқларида саноат кооперациясини чуқурлаштиришга алоҳида эътибор қаратилди.

Икки мамлакат ҳудудларининг амалий шериклигини янада ривожлантириш ва ҳамкорликни аниқ лойиҳалар билан бойитиш учун кенг имкониятлар мавжудлиги таъкидланди. Мисол тариқасида жорий ҳафтада Жиззах вилоятида технологик парк ишга туширилгани қайд этилди.

Лойиҳа офиси фаолияти доирасида, шу жумладан, энергетика, машинасозлик, қишлоқ хўжалиги, тўқимачилик, фармацевтика каби йўналишларда ва бошқа тармоқларда инвестиция лойиҳаларини тайёрлаш ва амалга оширишни жадаллаштириш муҳим экани кўрсатиб ўтилди.

Саноат ишлаб чиқаришини қўллаб-қувватлашда Россия тажрибасини жорий этишга қизиқиш билдирилди ҳамда қўшма лойиҳаларни илгари суришнинг институционал механизмларини кучайтириш зарурлиги қайд этилди.

ЎзА.

ИНДУСТРИАЛ- ТЕХНОЛОГИК ШЕРИКЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АНИҚ ЛОЙИҲАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

25 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Тошкент шаҳрида расмий ташриф билан бўлиб турган Чехия Республикаси Бош вазири Петр Фиала бошчилигидаги ҳукумат делегациясини қабул қилди.

Ўзбекистон – Чехия муносабатларини янада ривожлантириш ва икки мамлакат ўртасидаги амалий ҳамкорликни устувор йўналишларда кенгайтиришнинг долзарб масалалари муҳокама қилинди.

Чехия мамлакатимизнинг Европадаги анъанавий ҳамкоридир. Жорий йилда икки томонлама дипломатик муносабатлар ўрнатилганининг 30 йиллиги нишонланмоқда.

Кейинги бир неча йилда ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 2 баробарга, қўшма корхона ва лойиҳалар сони эса 2,5 баробарга кўпайди.

Бугунги кунда қурилиш материаллари, тиббий ускуналарни ишлаб чиқариш, ишбилармонлик инфратузилмасини ривожлантириш лойиҳалари амалга оширилмоқда.

Таълим, соғлиқни сақлаш ва маданият соҳаларидаги алмашинувлар ҳар доимгидек фаол. Мазкур ташриф доирасида Ўзбекистон – Чехия археологик экспедициясининг 20 йиллигига бағишланган кўргазма очилди.

Учрашув чоғида ўз минтақаларида саноат пешқадамлари бўлган мамлакатларимизнинг ўзаро манфаатли ҳамкорлигида мавжуд салоҳиятни самарали ишга солиш муҳимлиги алоҳида таъкидланди.

Ҳукуматлараро комиссия ишини фаоллаштириш ва унинг навбатдаги йўналишини ўтказиш зарурлиги қайд этилди.

Бугун мамлакатларимиз етакчи корхоналари иштирокида бўлиб ўтган ва истиқболли лойиҳалар тақдимот қилинган бизнес-форумнинг самарали яқунлари юксак баҳоланди.

Қазиб чиқариш тармоғи, энергетикани модернизация қилиш, энергетик машинасозлик, электротехника, қишлоқ хўжалиги, тўқимачилик ва чарм саноати, транспорт ва логистика, тўғридан-тўғри авиақатновларни йўлга қўйиш, транспорт йўлакларини ривожлантириш ва бошқалар устувор йўналишлар сифатида қайд этилди.

Юртимизда Чехиянинг илғор технологияларини кенг жорий қилишга қаратилган лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш ва биргаликда молиялаштириш воситаларидан фойдаланиш муҳимлиги кўрсатиб ўтилди.

Ҳамкорликнинг ҳар бир йўналиши бўйича ишчи гуруҳлар тузиш ва "йўл хариталари"ни ишлаб чиқишга қарор қилинди.

Бундан ташқари, Ишбилармонлар кенгашининг фаолияти қайта йўлга қўйилмоқда, унинг доирасида Ўзбекистон ва Чехия пойтахтлари ва ҳудудларида бизнес-форумларни мунтазам ўтказиб бориш режалаштирилмоқда.

Гуманитар алмашинувни кенгайтириш, шу жумладан, Чехиянинг етакчи олий таълим муассасаларида ўзбекистонлик талабаларнинг тахсил олиши учун квоталарни кўпайтириш ва маданий тадбирлар дастурини қабул қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

ЎзА.

ЯНГИЛАНАЁТГАН КОНСТИТУЦИЯНИ ҚўЛЛАШГА ЧАҚИРАМИЗ!

4-5 САҲИФАЛАРДА

РЕФЕРЕНДУМ БЎЙИЧА СЕМИНАРЛАР ЎТКАЗИЛМОҚДА

Референдумга ҳам мана, оз фурсат қолаётган бир паллада одамларда жараёнга қизиқиш юқори. Тайёргарлик ишлари эса қизғин паллага кирган.

Халқ демократик партияси ҳам мамлакатимиз сиёсий ҳаётидаги бундай муҳим тадбирнинг қонунга, тартиб-қоидаларга мувофиқ ўтишини истаб, куч ва имкониятларини сафарбар этмоқда.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Референдуми тўғрисидаги қонуннинг 8-моддасида айтиб ўтилганидек, референдумга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга доир барча тадбирларда сиёсий партиялардан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан, фуқаролар ташаббускор гуруҳларидан кузатувчилар, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари, бошқа давлатлар ва халқаро ташкилотлардан кузатувчилар қатнашиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ушбу қонунда сиёсий партияларнинг ҳам иштироки белгиланганини инобатга олган Халқ демократик партияси республикамизнинг барча ҳудудларида кузатувчиларни ўқитиш бўйича семинарлар ўтказмоқда. Бундай ўқувлар Бухоро, Самарқанд, Наманган, Сирдарё, Фарғона, Хоразм вилоятлари ва Тошкент шаҳрида ўтказилди.

Референдум куни ҳар бир участкада партия кузатувчиси бўлади. Уларни қонунчилик нормалари бўйича ўқитиш эса референдумнинг тартиб-таомил бўйича ўтишига замин яратлади.

Референдум тўғрисидаги қонуннинг 9-моддасида кузатувчиларнинг ҳуқуқлари санаб ўтилган. Буларни билмаган кузатувчи эса жараённи бузиб қўйиши мумкин.

Семинар тадбирларида кузатувчиларга ҳуқуқлари атроф-лича тушунтирилмоқда. Унда мандатлар тарқатилиб, партия байроғи ва рамзий белгилари берилмоқда. Амалий семинарлар бутун республика бўйлаб ўтказилмоқда.

**FAROVON
HAYOT UCHUN
IJTIMOIY
DAVLAT KERAK****XDP**
Xalq demokratiq partiyasi**30-APRELDADA
OVOZ BERING**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
REFERENDUMI
2023

Шахсий ҳаёт дахлсизлиги Конституцияда мустақамланмоқда.

СЎЗ — ЎЗБЕКISTON ХДП ҲУДУДИЙ КЕНГАШЛАРИ ЕТАКЧИЛАРИГА!

ДАВЛАТНИНГ ОЛИЙ МАҚСАДИ

ИНСОН ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШДИР

САНОҚЛИ КУНЛАРДАН КЕЙИН ЮРТДОШЛАРИМИЗ ТАҚДИРИМИЗГА БЕВОСИТА ДАХЛДОР БЎЛГАН, ҲУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИМИЗ КАФОЛАТИ САНАЛГАН АСОСИЙ ҚОНУНИМИЗНИНГ ЯНГИЛАНИШИГА ЎЗ МУНОСАБАТИНИ БИЛДИРИБ, РЕФЕРЕНДУМДА ИШТИРОК ЭТАДИ.

Халилла ЕШИМБЕТОВ,
Ўзбекистон ХДП
Қорақалпоғистон республика
кенгаши раиси:

Бадридин НАСРИЕВ,
Ўзбекистон ХДП Самарқанд
вилоят кенгаши раиси:

— Бундан узоқ эмас, бир неча йил олдин Тошкентда “прописка” маш-машалари, чегара билмас талаблар кўпчиликини зада қилиб қўйган эди. Ҳалати жиҳати шундаки, одамлар ишга киришида, уй-жой сотиб олишида, умуман, шунчаки ўз ватанининг марказий шахрига саёҳатга боришида юзага келадиган муаммоларнинг биргина изоҳи — “прописка” эди.

Шукрки, бугун узоқ йиллар давомида фуқароларни қийнаган бу тизим билан боғлиқ муаммолар барҳам топди. Инсонларнинг Ўзбекистоннинг исталган жойида яшаш, уй-жой сотиб олиш ҳуқуқи Конституцияда мустақамланяпти. Мақсад — келажакда эски тўсиқларни тизимли ҳал этиш учун ҳар бир Ўзбекистон фуқароси мамлакат бўйлаб эркин ҳаракатланиш, турар ёки яшаш жойини эркин танлаш ҳуқуқини таъминлаш. Ҳар бир фуқарога мамлакатдан тўсиқларсиз чиқиш ва қайтиш ҳуқуқи кафолатланиши лозим.

Баъзида фуқаролар Тошкентга келиш учун йўллардаги назорат постларидан паспортсиз ўта олмаган. Уларнинг билим олиши, даволаниши, ишлаши ёки қариндошларини кўриши учун пойтахтга келиб туришида ҳам қийинчиликлар мавжуд бўлган.

Сўнги йилларда одамларни қийнаб келадиган “прописка” ва хорижга чиқиш учун рухсатнома (стикер) расмийлаштириш муаммолари ечимини топди. Эндиликда шахснинг ҳаракатланиши, яшаш жойини танлаши, меҳнат фаолияти, таълим, соғлиқни сақлаш, давлат ва молия хизматларини олиш “прописка” тизими билан боғлиқ бўлмай қолди.

Тошкент шаҳри ва вилоятдан кўчмас мулк сотиб олоқчи бўлган фуқаронинг ушбу ҳудудларда доимий прописида туриши, шунингдек, янги яшаш жойи бўйича рўйхатга олишда аввалги доимий яшаш жойидан рўйхатдан чиқиш тартиби талаби бекор қилинди.

Доимий яшаш ва вақтинча турган жойи бўйича рўйхатдан ўтмасдан истиқомат қилиш муддати 15 кун, рўйхатга олишни расмийлаштиришни эса 1 кун ичида амалга ошириш тартиби жорий этилди. Вақтинча яшаш жойи бўйича рўйхатга олиш муддати 1 йилни ташкил этади.

Бундан ташқари, эндиликда ҳар ким Ўзбекистон ҳудудидан эркин чиқиб кета олиши белгилаб қўйилмоқда. Фақат қонунда белгиланган ҳоллардагина бу чекланиши мумкин, ҳолос. Қайсидир давлат органи ёки мансабдор шахслар ўзбошимчи билан бунга тўсиқлик қилиши мумкин эмас.

Шу билан бирга, ҳар ким тўсиқликларсиз Ўзбекистонга қайтиб келиши ҳам кафолатланмоқда. Ўз вақтида турли тушунарсиз ва асоссиз тақиқлар туфайли узоқ йиллар Ватанига қайтиб кела олмаган юртдошларимиз қисмати ҳеч кимга сир эмас.

Кириштирилган янгилик аҳолини қийнаб келган муаммоларнинг ҳуқуқий ечимини энг юқори даражада мустақамлайди.

Шерали МАМАҚУЛОВ,
Ўзбекистон ХДП Сирдарё
вилоят кенгаши раиси:

Алишер ПАРДАЕВ,
Ўзбекистон ХДП Сурхондарё
вилоят кенгаши раиси:

— Инсон дунёга келгани, унинг орзу-мақсадлари, ўзига хос тақдир йўли бўлади. Бу йўлда эса турли паст-баландликлар, оқ ва қораларга дуч келиши табиий. Ҳар қандай адолатли жамиятда ҳам унга соя солувчилар ёки ноҳақликлар кузатилиши мумкин. Ҳаётда бирор-бир ҳақсизликка учраган одам эса адолат излайди. Ҳуқуқлари тикланиши, ҳимояланишини истайди. Бунда аввало фуқаро ўзини суд орқали ҳимоя қилишнинг барча воситаларидан фойдаланиши мумкин. Агар қаноатланмаса, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи халққаро органларга мурожаат қилиш имконига ҳам эга.

Янги таҳрирдаги Асосий қонунимизда ҳар ким эркинлик ва шахсий дахлсизлик ҳуқуқига эга, ҳеч ким қонунга асосланмаган ҳолда ҳибсга олиниши, ушлаб турилиши, қамоққа

— Оммавий коммуникациялар ривожланиши билан бугун ижтимоий тармоқ ва интернет сайтларида инсоннинг шахсий ҳаётда оилавий сирга оид маълумотлар тарқалишига гувоҳ бўляпмиз. Ачинарлиси, уларнинг аксарияти фуқаронинг розилигисиз олинмоқда. Натижада кўпчилик ижтимоий тармоқ фойдаланувчилари ўз шахсий ҳаётига, шахсига оид маълумотларнинг тарқалишига оид ҳуқуқбузарликдан жабр кўряпти. Бундай ҳолатга тушмаслик учун эса ўзи ҳақидаги маълумотларни яширишига, ёлғон маълумотлар билан аккаунтлар очишига ҳам тўғри келмоқда. Шу сабабли мазкур масалаларга фундаментал ечим яшаш мақсадида Конституцияга алоҳида нормалар киритилиши давр тақозоси, дейиш мумкин.

Масалан, 31-моддада ҳар бир инсон шахсий ҳаётининг дахлсизлиги, шахсий ва оилавий сирга эга бўлиш, ўз шаъни ва кадр-қиммати ҳимоя қилиш ҳуқуқига эга, деб белгиланмоқда. Шунингдек, ҳар ким ёзишмалари, телефон орқали сўзлашувлари, почта, электрон хабарлари ҳамда бошқа хабарлари сир сақланиши ҳуқуқига эга. Ушбу ҳуқуқнинг чекланишига фақат қонунга мувофиқ ва суднинг қарорига асосан йўл қўйилади, деган меъёрлар ҳам киритилмоқда.

Бундан ташқари, янги Конституцияга кўра, ҳеч ким уй-жойга унда яшовчи шахсларнинг хоҳишига қарши кириши мумкин эмас.

Нима учун тинтув ўтказиш ва телефон сўзлашувини эшитишга санкция бериш ваколати прокурордан судга ўтказилмоқда? Бунинг аҳамияти шундан иборатки, бугунги замонавий қарашлар

ўтмишдагидек эмас. Инсоннинг шахсий ҳаёти муқаддас тушунчага айланмоқда. Шу сабабли ҳам тергов органига фуқаронинг шахсий ҳаётига аралашиб, унинг телефон сўзлашувини эшитиш бўйича ўзи мустақил қарор қабул қилиш ваколатини бошқа бериб бўлмайди. Албатта, тийиб турувчи механизмлар керак.

Эндиликда бу тартибга солиниб, тинтув ва телефон эшитиш доираси ҳам суд томонидан белгиланади. Мухими, бунга қай даражада зарурат борлиги ҳолис ва мустақил судья томонидан баҳоланади. Бир сўз билан айтганда, шахсий ҳаёт дахлсизлиги Конституцияда мустақамланмоқда.

Ҳар бир фуқаро, ҳар бир оила ўзининг шахсий ҳаёти ва оилавий сирини ҳимоя қилиш, ўз мулкига эга бўлиши ҳамда унинг дахлсизлигига ўзга шахсларнинг тажовузидан ҳавотирсиз ҳаёт кечириши лозим. Шуниси аниқки, бугун фуқароларнинг шахсий маълумотлари, ёзишмалари ва биометрик маълумотларини сақлаш ҳамда тарқатилишида ташқи таъсирлардан ҳимоя зарурати юзага келди. Шундан келиб чиқиб, мазкур дахлсизлик ҳуқуқлари Конституцияга киритилмоқда ва шахсий, оилавий сир, маълумотлардан ҳимоя зарурати тўпланиши, тарқалиб кетиши чекланмоқда.

Инсонларнинг яшаш ҳуқуқига тааллуқли энг асосий талаблар қаторидаги уй-жой, мол-мулкка тажовузидан ҳимояланиши, шахсий маълумотлар сир сақланиши ҳар бир фуқаронинг ҳаётидаги бирламчи заруратлардан биридир. Бунинг Конституция даражасида кафолатланиши кечиктириб бўлмас масалалардан бири, деб биламан.

— “Инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш — давлатнинг олий мақсадиридир”. Бу янги таҳрирдаги Конституцияда ўрин олаётган меъёрлардан бири. Мазкур талабларни бажариш учун биринчи навбатда айбсизлик презумцияси янада кучайтирилмоқда. Соддароқ тушунтирадиган бўлсак, давлат ўз мақсадига эришиши учун инсоннинг шаъни ва кадр-қиммати дахлсизлигини таъминлаши зарур.

Бунда давлат органлари томонидан ҳуқуқий таъсир чоралари мутаносиблик принципига асосланиши ва қонунларда назарда тутилган мақсадларга эришиш учун етарли бўлиши талаб этилади. Бу эса янгилаётган Конституциянинг 26-моддасида белгиланяпти. Яъни, ушбу модда инсоннинг шаъни ва кадр-қиммати дахлсиздир, деган сўзлар билан бошланяпти. Бу “ҳеч нарса уларни камситиш учун асос бўлиши мумкин эмас” жумласи билан давом эттирилмоқда.

Сир эмаски, қийнок, зўравонлик, камситиш, шахс дахлсизлигининг бузилиши Ўзбекистондаги узоқ йиллик муаммолардан биридир. Айниқса, жазони ижро этиш муассасаларидаги вазият фуқаролар ва халққаро ташкилотлар томонидан танқид қилинади. Конституцияга киритилаётган ушбу ўзгаришлар эса мазкур муаммога барҳам

беришга қаратилган. Унга кўра, шахсий дахлсизлик, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари сўзсиз таъминланиши белгилаб қўйилмоқда.

Суднинг ҳукми қонуний кучга кирмагунча қадар ҳар қандай шахс айбсиз ҳисобланиши кафолатланяпти. Биламизки, эрки, ҳуқуқи чекланган шахсларга нисбатан ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан ноқонуний хатти-ҳаракатлар содир қилиниши мумкин. Шахс дахлсизлиги асосий ҳуқуқ ва қадрият сифатида Конституция даражасида мустақамланиши, инсон қадри камситилишига мутлақо йўл қўйиб бўлмадлиги белгиланиши эса ана шундай ҳақсизликларга барҳам бериши кутилмоқда. Ҳеч кимда унинг розилигисиз тиббий ва илмий тажрибалар ўтказилиши мумкин эмас.

Конституцияга киритилаётган мазкур ўзгаришлар инсон қадрини таъминлашда, уларни ҳар қандай вазиятда ҳам, ҳаттоки тергов пайтида ҳам ҳимоя қилишга асос ва пойдевор бўлади. Очиқликка, инсон ҳуқуқларининг қатъий ҳимоясига қадим босилди, бунинг асосий қонунда мустақамлаб қўйилиши бу ишлар вақтинча эмас, тизимли ва ортга қайтмас жараён эканини кўрсатади.

» **Суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фуқароларни жазоловчи эмас, инсон ҳуқуқларини ҳурмат қилувчи ва ҳимояловчи, поймол қилинган ҳуқуқларни тикловчи тизимга айланиши жуда муҳим.**

олиниши, қамоққа сақланиши ёки унинг озодлиги бошқача тарзда чекланиши мумкин эмаслиги белгиланмоқда.

Ушбу моддага кўра, ҳибсга олишга, қамоққа олишга ва қамоққа сақлашга фақат суднинг қарорига кўра йўл қўйилади. Шахс суднинг қарорисиз қирқ саккиз соатдан ортиқ муддат ушлаб турилиши мумкин эмас. Шахсни ушлаш чоғида унга тушунарли тилда унинг ҳуқуқлари ва ушлаб турилиши асослари тушунтирилиши керак.

Шахснинг озодлиги энг муқаддас тушунчалардан биридир. Конституцияга киритилаётган ўзгаришлар инсонларнинг энг муҳим ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилмоқда. Одамлар буни билиши зарур. Шундан келиб чиқиб, қатор тушунтириш-тарғибот тадбирлари ўтказилмоқда. Зеро, ўз ҳуқуқини яхши билган одам тергов жараёнида ноҳақликларга қарши кураша олади, ҳаққини талаб қилади, адолат учун қатъий туради.

Чунки янгилаётган Конституцияга “Миранда қойдаси” киритилиши инсон қадрини тергов жараёнида ҳам таъминлашга ёрдам беради. Шахсни ушлаш чоғида унинг ҳуқуқ-

лари ва ушланиш асослари унга тушунарли тилда тушунтирилиши давлат органлари ҳамда мансабдор шахсларнинг ўзбошимчилигидан ҳимоялайди, уларнинг масъулиятини янада кучайтиради, фуқароларнинг эса ҳуқуқий маданияти ошишига асос бўлади. Ўз ҳуқуқини билган инсонларга қарши терговда зўравонлик ёки қонунга хилоф ишлар қилиш эҳтимоли кескин камаяди.

Суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фуқароларни жазоловчи эмас, инсон ҳуқуқларини ҳурмат қилувчи ва ҳимояловчи, поймол қилинган ҳуқуқларни тикловчи тизимга айланиши жуда муҳим. Янги меъёрларнинг ҳаётга кўчиши, самарали қўлланилиши биз каби тарғиботчиларнинг саъй-ҳаракатларига ҳам боғлиқдир. Шунинг учун депутатлик гуруҳларимиз, бошланғич ташкилотлар, партияимиз фаоллари билан ҳар бир маҳаллада учрашув ва мулоқот тадбирлари ўтказишга алоҳида эътибор қаратмоқдамиз.

“Ўзбекистон овози” муҳбири
Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА тайёрлади.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
REFERENDUMI
2023

Оролбўйи муаммоси янги таҳрирдаги Конституцияга ҳам киритилмоқда.

КУЧЛИ ИЖТИМОЙИЙ ҲИМОЯ ДАВЛАТ СИЁСАТИНИНГ МУҲИМ ЙЎНАЛИШИГА АЙЛАНМОҚДА

Ўзбекистон Халқ демократик партияси "Менинг Конституциям" шиори остидаги навбатдаги тарғибот тадбирини Самарқанд вилоят Жомбой тумани "Ғазира" қишлоғидаги марказий стадионда ўтказди. Унда партия Марказий Кенгаши раҳбарияти, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, вилоят, туман (шаҳар) Кенгашларига партиядан сайланган депутатлар, жамоатчилик фаоллари иштирок этди.

Маълумки, Самарқанд мамлакатимиздаги муҳим иқтисодий ва маданий минтақа ҳисобланади. Қадим ўтмишга эга ушбу юрт бугунги кунда ҳам тараққиёт маркази сифатида хизмат қилмоқда. 2022 йил Самарқанд вилояти ва халқ ҳаётида муҳим янгилик ва ўзгаришларга бой бўлди. Самарқанд халқаро туристик марказининг фаолият бошлаши ҳамда бу ерда қисқа вақт ичида бир неча йирик халқаро форумлар ўтказилгани алоҳида эътирофга лойиқ.

Янги таҳрирдаги Конституция, унга киритилаётган ўзгариш ва қўшимчалар Янги Ўзбекистоннинг туризм дарвозасига айланган Самарқанд аҳлини бефарқ қолдирмаслиги аниқ. Янгиланаётган Конституциямиз мазмун-моҳиятини кенг жамоатчилик вакилларига тушунтиришга бағишланган тарғибот тадбирига юзлаб фуқаролар тўплангани ҳам сўзимизнинг исботидир.

Кўтаринки кайфиятда ўтган тадбирда Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши раиси ўринбосари, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзоси Улуғбек Вафаев сўзга чиқиб, янгиланаётган Конституция лойиҳасида энг аввало инсон ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоялаш, давлатнинг фуқаролар олдидаги мажбуриятларини оширишга катта масъулият билан ёндашилганини алоҳида таъкидлаб ўтди. Тадбир давомида янги меъриларнинг мазмун-моҳияти, таълим ривожини ва ёшлар ҳаётидаги ўрнига доир муҳим жиҳатлар хусусида тўлиқ маълумотлар берилди.

Тадбирда таъкидланганидек, кучли ижтимоий ҳимоя ва муҳтожларга ғамхўрлик – давлат сиёсатининг муҳим йўналишига айланмоқда. Тарихимизда илк бора Ўзбекистон – ижтимоий давлат, деб белгиланмоқда. Конституцияда камбағалликни қисқартириш, бандликни таъминлаш, ишсизликдан ҳимоя қилиш бўйича давлат ўзига қатор янги мажбуриятлар оляпти.

Хусусан, 79-моддада давлат ёшларнинг интеллектуал, ижодий, жисмоний ва ахлоқий жиҳатдан шаклланиши ҳамда ривожланиши учун, уларнинг таълим олишига, соғлигини сақлашга, уй-жойга, ишга жойлаштиришга, бандлик ва дам олишга бўлган ҳуқуқларини амалга ошириш учун шарт-шароитлар яратиши мустаҳкамлаб қўйилмоқда. 44-модда билан мажбурий меҳнат, болаларнинг баркамол ривожланишига салбий таъсир қиладиган ҳар қандай болалар меҳнати тақиқланиши белгилаб қўйилди.

Тадбир давомида сўзга чиққанлар Бош қомусимизнинг мамлакатимиз ҳаётида тутган ўрни, унга киритилаётган янги қўшимча ва ўзгаришлар халқимизнинг турмуш фаровонлигига, инсон қадрининг юксалишига хизмат қилишини таъкидлаб, 30 апрель куни бўлиб ўтadиган референдумда фаол иштирок этишга чақирди.

Очиқ осмон остидаги тадбирлар мамлакатимизнинг барча ҳудудларида байрамона кайфиятда давом этмоқда.

ЯНГИЛАНАЁТГАН ҚЎЛЛАШГА

Шоҳиста ТУРҒУНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати, ЎзХДП
фракцияси аъзоси:

– Кейинги йилларда бюджет масаласида қўллаб-қўллаш амалга оширилмоқда. Масалан, маҳаллий бюджет билан боғлиқ ислохотларни олайлик. Энди ҳар бир туман ва шаҳарнинг бюджетиде маълум миқдорда маблағи бор. Буни аҳолини ўйлантириб келган муаммоларни бартараф этиш учун сарфлаши мумкин.

Аввал эса туман, шаҳар ва ҳаттоки

ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ХАЛҚ НАЗОРАТИДА БЎЛАДИ

вилоят ҳокимликлари ҳам ўзларига керак бўлган кичик маблағни олиш учун уни асослаб, молия ташкилотининг "мурувват"ини кутиб ўтирарди. Бу ўзидан ҳар қандай кичик муаммонинг ҳам тез ва самарали ҳал бўлишини орқага сурарди. Бутун бошли давлат ғазнасининг назорати, бундан ташқари, ҳар бир ҳудуднинг мурожаати ўринли-ўринсизлигини ўрганиб чиқиш ҳам осон бўлмаган. Шунинг учун бюджет тизими ислохотга муҳтож бўлган. Буни яхши англаб етган масъуллар босқичма-босқич ислохотларни амалга оширишни бошлашди. Энг қувонарлиси, энди бу Конституция даражасида мустаҳкамланмоқда.

Янгиланаётган Конституциямизнинг 148-моддасига кўра, Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини шакллантириш ҳамда ижро этиш тартиб-таомиллари очиқлик ва шэф-

фолик принциплари асосида амалга оширилади.

Фуқаролар ва фуқаролик жамияти институтлари Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг шакллантирилиши ҳамда ижро этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга оширади, деган аниқ норма белгилаб қўйилмоқда.

"Ташаббусли бюджет" ҳам бюджет ислохоти борасида ташланган катта қадам ҳисобланади. Тўғри, унга ажратилаётган маблағ давлат бюджетининг жуда оз қисмини ташкил қилади. Лекин бу ислохот келажақда фуқаролар давлат бюджетини шакллантириш ва унинг устидан жамоатчилик назоратини ўрнатишда катта тажриба вази фасини бажаришига ишонаман. Шунинг учун янгиланаётган Конституциямизни қўллаб-қувватлайман ва барчани фаолликка чақираман.

Нокисбай ГАНИЕВ,
ЎзХДП Қорақалпоғистон
Республика кенгаши раиси
ўринбосари:

Умиджон САТТОРОВ,
Ўзбекистон ХДП Марказий
Кенгаши сектор мудирини:

– Ёшларга ҳамма даврларда ҳам мамлакатнинг келажаги, эртанги эгаси сифатида қаралади. Шу боисдан халқимизда азалдан болаларнинг ҳам маънан, ҳам жисмонан етук бўлиб ўсишига жиддий эътибор берилган.

Бугунги кунда юртимиз аҳолисининг қарийб 60 фозини 30 ёшгача бўлган ёшлар ташкил этмоқда. Бу эса мамлакатимиз учун жуда катта бойлик, инсоний ресурс демакдир.

Мамлакатимизда ҳам кейинги йилларда ёшларга эътибор жуда кучайтирилди. Буни айниса, ёшларимизнинг турли халқаро спорт, фан олимпиадаларида ўзини кўрсатаётгани, ҳар йили минглаб мактаб битирувчилар хорижининг энг олди университетларининг грантларини ютиб олаётганидан ҳам билиш мумкин.

Эндиликда ёшларга эътиборни янада кучайтириш, уларга шарт-шароит

ОРОЛ ЭНДИ КОНСТИТУЦИЯДА

– Кейинги йилларда халқаро ҳамжамиятлар ва БМТ минбарларида кўп марта тилга олинган Оролбўйи муаммоси янги таҳрирдаги Конституцияга ҳам киритилмоқда. 49-моддада давлат Оролбўйи минтақасининг экологик тизимини муҳофаза қилиш ҳамда тиклаш, минтақани ижтимоий ва иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш юзасидан чоралар кўриши белгилаб қўйилмоқда.

Оролнинг сувга мўлллиги бугун тарихда қолди, уни аввалги ҳолга қайтариш амри махол. Шунинг учун қуриган денгизнинг атроф-муҳитга, экологияга таъсири билан курашиш бугунги кун ҳақиқати ва биз бундан юз ўгириломаймиз.

Агар ҳозирдан салбий оқибатлар билан курашмасак, унда ҳақиқий фожеанинг олдини олмайман бўламан. Табиатнинг ифлосланиши тезда инсонлар ҳаётига кўчади ва бу жуда катта

миллий фалокатга олиб келиши мумкин. Айни вазиятни англаган ҳолда, Оролбўйи масаласининг Конституция даражасига олиб чиқилгани қорақалпоқ халқини ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлаш, минтақани ривожлантириш учун шароит яратилишини кафолатлайди.

Шунингдек, Оролбўйи минтақаси аҳолиси учун муносиб яшаш шароитлари яратилишини ва турмуш даражасининг яхшиланишини таъминлайди. Мазкур норма шахсан мени жуда қувонтирди. Бу аҳоли ва келажақ авлод учун табиятни асраб қолишнинг ҳам конституциявий кафолатларини яратади.

Бир сўз билан айтганда, янгиланаётган Конституцияда қўллаб-қувватлаш масалаларга эътибор қаратилган, деб ҳисоблайман ва ҳаммани қўллаб-қувватлашга чақираман.

КОНСТИТУЦИЯВИЙ МАЖБУРИЯТ

яратиб бериш, уларнинг ҳуқуқ-манфаатларини кафолатлаш мақсадида янги Конституцияда ёшлар ҳуқуқлари ҳимояланиши, уларнинг жамият ва давлат ҳаётида фаол иштирокини рағбатлантириш кафолатланмоқда.

Жумладан, давлат:
– ёшлар ҳуқуқлари ҳимояланиши ва уларнинг жамият ва давлат ҳаётида фаол иштирокини рағбатлантиришни кафолатлаяпти;

– ёшларда қадриятларимизга содиқлик, ватанпарварлик туйғуларини шаклланишига ғамхўрлик қилиши белгиланапти.

Бундан ташқари, ёшларнинг таълим олиши, ижтимоий ва тиббий ҳимояси, уй-жойли бўлиши, бандлиги учун шарт-шароитлар яратиш – давлатнинг конституциявий мажбурияти сифатида киритилди. Давлат шу орқали ўз зиммасига муҳим мажбуриятларни олмоқда. Мазкур нормалар нафақат ёшлар манфаати, балки, бутун жамиятимиз ва мамлакатимизнинг келгуси тақдири учун муҳим ҳисобланади.

Президентимизнинг қатор ташаббуслари билан олийгоҳлар сони бугун 170 тадан ортиб кетди. Шулардан 30 га яқин хорижий нуфузли олий таълим муассасасининг филиалларидир. 2016 йилда республика миқёсида ушбу кўрсаткич бор-йўғи 77 тани ташкил қиларди. Бу эса ёшларнинг илм истаб дуненинг бошқа мамлакатларига кетишларига ҳам сабаб бўлганлиги ҳеч биримизга сир эмас.

Бугунги ютуқларимиз эса ёшларимизнинг интеллектуал салоҳиятини ошириш, замонавий билим, касб-хунарларни эгаллашлари йўлидаги муҳим қадам эканлигини асло унутмаслигимиз лозим. Шу билан бирга, сўнгги йилларда олий таълимнинг қабул квотаси 3 баробарга оширилди.

Буларнинг барчаси ёшларнинг эртанги кунда ҳақон стандартлари талабларига жавоб берадиган кадрлар бўлиб етишиши, ҳаётда ўзларининг муносиб ўрнига эга бўлиши учун амалга оширилган.

Янгиланаётган Конституцияни қўллашга чақириб қоламан.

» Янги Конституцияда ёшлар ҳуқуқлари ҳимояланиши, уларнинг жамият ва давлат ҳаётида фаол иштирокини рағбатлантириш кафолатланмоқда.

